

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА

Валентин Галуцько

ПЕНСІЯ ЯК ЧИННИК ПРАВОВОЇ ВЗАЄМОДІЇ ДІТЕЙ І БАТЬКІВ

**PENSION AS FACTOR OF LEGAL INTERACTION BETWEEN
CHILDREN AND PARENTS**

Київ – 2017

Рекомендовано до друку Вченою радою
Науково-дослідного інституту публічного права
(протокол від 30.11.2017 № 10)

**Галуцько В. Пенсія як чинник правової взаємодії дітей і батьків.
Pension as Factor of Legal Interaction between Children and Parents.** Київ:
Науково-дослідний інститут публічного права, 2017. 24 с.

У виданні сформовано «публічно-патріархальну» теорію забезпечення пенсіонерів на першому рівні пенсійного забезпечення. Вона має замінити солідарну систему пенсійного забезпечення. Згідно із «публічно-патріархальною» системою забезпечення літніх людей мають здійснювати їх діти-працівники через державну обов'язкову систему соціальної безпеки громадян. Запропоновано формулу: чим більше дітей і чим більші офіційні зарплати отримують працездатні діти, тим вищу пенсію отримують їхні літні батьки. Відрахування у працівників на першому рівні пенсійного забезпечення стають персоніфікованими і будуть накопичуватися на особистому рахунку застрахованої особи та виплачуватися її батькам після досягнення ними пенсійного віку. У випадку смерті одного чи обох батьків пенсійні внески не списуються, а розподіляються між родичами за певною методикою. Доведено, що право на пенсійне забезпечення літніх людей за рахунок дітей-працівників має бути визнано ООН і стати абсолютним правом для світової спільноти.

Призначається для політиків, державних службовців, студентів, учених, працівників, які займають публічні посади, та інших зацікавлених осіб.

The article forms the “public-patriarchal” theory of providing retirees as the first level of pension provision. It is should replace the solidarity pension system. According to the “public-patriarchal” system of support, working children through the state mandatory social security system should pay pensions to elderly parents. We are offered the formula: the bigger children and the official salaries they receive, the elderly parents receive the higher pension. The deductions of employees at the first level of retirement benefits becomes personal and will be accumulated in the personal account of the insured person and paid to parents after reaching the retirement age. In case of death of one or both parents, pension contributions are not written off by the state, but distributed among the relatives. We have proven that the right to retirement of elderly people at the expense of working children should be recognized by the UN and become an absolute right for the world community.

© Галуцько В.

Halunko V.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Виклад основних положень.....	6
Висновки.....	12
Використана література.....	13
Pension as factor of legal interaction between children and parents.....	15

ВСТУП

Актуальність дослідження. Піклування про непрацездатних є однією з провідних рис, які відрізняють людство від тваринного світу. Одним із провідних елементів втілення цього в життя є пенсії, без яких важко уявити функціонування сучасного суспільства. Пенсія є провідним гуманітарним виміром західної цивілізації та однією з найбільших соціально-фінансових проблем одночасно. В умовах глобалізації, СОТ і подолання технологічного розриву фінансово-економічної конкуренції виграють ті країни та нації, які не переймаються пенсійним забезпеченням більшості громадян. Це призводить до поразки соціальні правові країни в торгівельних війнах. Як наслідок, спостерігається ситуація, коли кранам-учасникам ЄС та США все складніше забезпечувати свої соціальні зобов'язання перед громадянами.

Ситуація з пенсіями є складною в усіх соціальних державах, проте найбільш рельєфно ця проблема виявляється в Україні. Ми маємо найнижчі пенсії в Європі і найбільший дефіцит пенсійного фонду стосовно ВВП.

Логічною в цьому контексті є проведення чергової пенсійної реформи після прийняття Верховною Радою України Закону України від 03.10.2017 р. «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій» (2017р.), яка збільшила вимоги до пенсійного стажу та одночасно дещо підняла розмір пенсій [1; 2; 3]. Це певною мірою покращить платіжний баланс пенсійного фонду.

Однак суттєво ця реформа не вирішує проблему достойного забезпечення ні сучасних, ні майбутніх пенсіонерів, адже захоплення соціальних держав непосильними соціальними зобов'язаннями – це шлях до економічного банкрутства держави. Сучасний бізнес – екстериторіальний, капітал вливається в ті країни, де низькі податки, а право приватної власності є недоторканим [4, с. 134-136].

Водночас у країнах-учасниках ЄС неможливо не побачити нової якісної негативної деформації: по-перше, уряди цих країн утратили відчуття міри щодо розміру та видів обкладання бізнесу і громадян-працівників податками [5]; по-друге, виховано значний прошарок осіб, які не хочуть напружено працювати, а вимагають від держави високих стандартів життя, які їм надаються лише за належність до певного громадянства.

Тим самим, з одного боку, ми бачимо небезпечну тенденцію до порушення прав комерційно активних громадян на заможне матеріальне й духовне життя, з іншого боку – існування численного прошарку соціальних популістів, які формально мають право на забезпечення їх державою за рахунок перших громадян високими соціальним стандартами. При цьому

кількість перших зменшується, а других – зростає. В Україні ситуація є ще гіршою, оскільки крім офіційних високих податків і зборів комерційно налаштовані громадяни змушені платити корупційні побори правоохоронним органам.

Відповідно неможливо не побачити, що класова сутність сучасних держав останніми роками зростає, для західних держав – це виникнення нового класу громадян, які не хочуть напружено працювати самостійно, а розраховують на підтримку держави, – соціальних популістів. Найбільш рельєфно ця проблема простежується саме у сфері пенсійного забезпечення практично в усіх країнах Європейського Союзу (не тільки в Україні), де діють високі відсотки відрахування до соціальних фондів заплати, в тому чи іншому розмірі виплачується зарплата в «конвертах».

Із психологічного боку це сталося тому, що працівники не відчують, що таким чином обкрадають своїх батьків-пенсіонерів. Адже соціально-правова процедурна послідовність передання коштів під контролем держави від працівників-дітей до непрацівників-батьків за чинним законодавством відсутня. Це є неприродним, несправедливим і суспільно небезпечним явищем. Тому проблема пенсії як чинника правової взаємодії дітей і батьків є надзвичайно актуальною і такою, що вимагає на рівні теорії права термінового розв'язання.

Огляд останніх досліджень. До проблеми пенсійного забезпечення непрацездатних осіб звертали свою увагу практично всі сучасні вчені та політики – Т. Алексеєва, В. Андріїв, К. Бендукідзе, Ю. Битяк, В. Гройсман, І. Вєтухова, О. Головащенко, І. Дерев'янка, Лі Куан Ю, В. Жернаков, М. Іншин, В. Мельничук, І. Михайлова, А. Мовчан, П. Порошенко, Р. Рейген, І. Оклей, С. Сільченко, Ден Сяопін, М. Течер, С. Тігіпко, О. Тулай, Н. Швець, М. Шумило та ін. Праці цих учених і практичний досвід політиків стали в нагоді для нашого дослідження як більш загальні, спеціальні чи суміжні джерела, проте безпосередньо до проблеми теорії публічно-патріархального забезпечення непрацездатних на першому рівні пенсійного забезпечення вони не зверталися.

Мета статті полягає в тому, щоб на основі теорії держави і права, законодавства, доктринальних положень, статистичних матеріалів, публіцистичних матеріалів і вдалого практичного досвіду пенсійного забезпечення розробити державно-правову теорію «публічно-патріархального» забезпечення непрацездатних на першому рівні пенсійного забезпечення.

ВИКЛАД ОСНОВНИХ ПОЛОЖЕНЬ

Український тлумачний словник визначає, що пенсія – це грошове забезпечення, що видається громадянам, звичайно щомісячно, у встановлених законом випадках (у разі старості, інвалідності тощо), а також гроші, одержувані в рахунок такого забезпечення. Згідно із Британською енциклопедією пенсія – це серія періодичних грошових виплат особі, яка призначається у зв'язку з віком, інвалідністю чи завершенням узгодженого терміну служби. Платежі, як правило, продовжуються упродовж решти природного життя одержувача, а іноді й удові чи інших родичам [6].

На нашу думку, соціальне забезпечення непрацездатних осіб варто по можливості перекласти більшою мірою на приватний сектор, відновити традиційну систему утримування непрацездатних. Державу треба більшою мірою звільнити від цього, правовими та іншими соціальними засобами поклавши обов'язок утримання літніх людей на їх працездатних дітей. Формула дуже проста: чим більше дітей, тим краще забезпечена старість. Крім того, працюючі повинні мати додаткову можливість забезпечувати собі старість за рахунок дивідендів від добровільної системи накопичувальних пенсійних фондів усіх форм власності. Це одночасно вирішує дві проблеми: по-перше, стане стимулом для збільшення народжуваності; по-друге, розвантажить бізнес від надлишкового податкового навантаження. Зрозуміло, що літні люди, які в силу певних обставин не мали дітей чи накопичених коштів у пенсійних фондах, мають отримувати від держави соціальну допомогу в мінімальному розмірі. Однак такі випадки мають бути рідкісним явищем.

Ми не критикуємо стан речей, коли держави здійснюють за свій рахунок утримання своїх військових героїв, які втратили здоров'я під час захисту Вітчизни, чи незначної кількості публічних осіб, які присвятили своє життя не вихованню дітей або заняттю бізнесом, а довготривалій державній службі на користь народу.

Крім того, ми не критикуємо приватну (не обов'язкову) систему пенсійного забезпечення, коли громадяни добровільно, без загрози державних санкцій, відкладають частину своїх доходів до пенсійних чи інших фондів.

Ми здійснюємо критичний аналіз публічної (солідарної) системи забезпечення пенсіонерів, яка в Україні становить перший рівень пенсійного забезпечення як система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, що базується на засадах солідарності й субсидіювання та здійснення виплати пенсій і надання соціальних послуг за рахунок коштів

Пенсійного фонду [7]. Уважаємо, що чинна солідарна система пенсійного забезпечення є негативним чинником соціального прогресу, який розриває природний зв'язок між батьками й дітьми і призводить до деградації цілих націй, які в умовах сьогодення ще вважаються розвиненими й успішними.

Тим самим висуваємо гіпотезу, що солідарна система пенсійного забезпечення є соціально небезпечною для Людини, держави і суспільства в цілому в довгостроковій перспективі.

В умовах сьогодення є незаперечним, що найвищою цінністю Всесвіту є Людина – її життя, здоров'я, честь, гідність і недоторканність. Усі інші цінності є вторинними, зокрема держава і закон. Так, перша може бути втіленням тиранії, а закон може бути неправовим [8]. Вищезазначені права людини є невід'ємними. Тим самим людям, які не можуть унаслідок фізичної чи психічної неспроможності купити собі достатньої кількості їжі, підтримувати задовільні санітарно-гігієнічні умови проживання та мати доступ до медичного обслуговування, має хтось допомагати. Насамперед це має бути родина. В ідеальному випадку батьки мають утримувати малолітніх дітей, а дорослі діти – літніх батьків. Так було сотні тисяч років, з того часу як на планеті Земля близько 200 тис. років тому з'явилась «Людина розумна» (*Homo sapiens*).

Усі без винятку релігії світу присвячують свої моральні догми взаєминам батьків і дітей. Так, у Буддизмі незаперечною є думка, що мудрий той батько, який знає свого сина, мудрий той син, який знає свого батька [9]. Батьки вільно віддають усе дітям, не думаючи про те, що в змозі дати. Діти не думають, що повертають своїм добрим батькам те, що ті зробили для них, просто дають, оскільки люблять їх. Таким чином діти віддають і батьки віддають, і це віддавання взаємне. Тут немає ні експлуатації, ні угоди, що діти мають усе повернути в подальшому, – віддають, оскільки так правильно і природно (підкреслено нами – *В.Г.*) [10].

Одна із заповідей Іудеїв і Християн стверджує: «Шануй батька твого і матір твою, і добре тобі буде, і довго житимеш на землі», і це зокрема означає, що треба любити їх, шанобливо ставитися до них, не ображати, допомагати їм у праці, турбуватися про них, коли вони в біді, а особливо в час хвороби та їхньої старості [11]. Коран у мусульман неодноразово закликає: «робити добро батькам, а також родичам, сиротам і біднякам» [12].

У цьому контексті український народ з давніх часів шанобливо ставився до батьків, до старших за віком, засуджував глузування з калік і слабких. У кожній українській родині необхідним є високоморальне виховання дітей – піклування про хворих і природу, пошана до старших,

любов до праці і знань, естетичні смаки і народний етикет, повага до хліба як основи всього і любов до своєї Батьківщини [13].

Тим самим усі без винятку релігії та традиції народів на соціальному рівні утверджують взаємну повагу і турботу, зокрема матеріальну, батьків щодо малолітніх дітей і працездатних дітей – стосовно літніх чи хворих батьків.

На жаль, природну традиційну систему забезпечення непрацездатних, яку використовувало людство майже 200 тис. років, або 99,999 % свого існування на планеті Земля, наприкінці XIX століття почали руйнувати в Європі. 1889 року канцлер Бісмарк створив перший пенсійний фонд у Пруссії. Пенсії фінансувалися з відрахувань працівників, пенсійний же вік було встановлено 70 років. Середня тривалість життя в Німеччині тоді становила близько 45 р. Мало хто доживав до 70 років, і тому в народі такі пенсії прозвали «пенсіями для небіжчиків». Сенс пенсій був зрозумілий – якщо людина до пенсії не доживала, то діти не потрібні, а якщо доживала – знову таки *діти не потрібні* (курсив наш – В.Г.). Адже утримування пенсіонера вже здійснювати не конкретні особи (діти), а солідарно всі особи-працівники. Виходячи з таких позицій, на той час десять працівників утримували одного пенсіонера, що не завдавало значної шкоди суспільству [14].

Така система успішно забезпечувала соціальний прогрес, поки кількість працівників була значною, а пенсіонерів – незначною. Однак у 1980-1990-х роках ситуація в європейських країнах кардинально змінилася: завершився демографічний перехід до сім'ї з 1-2 дітьми; зросли тривалість життя й кількість пенсіонерів; зменшилася кількість працівників [15]. У цей час переходить на рейки ринкової економіки Китай, промислова продукція з якого на початку XXI століття почала поступово витісняти вироблену в Європі та США. Одним із чинників досягнення низької її ціни є відсутність в її собівартості пенсійних виплат.

Однак не це є провідним, що визначає соціальний регрес солідарної системи пенсійного забезпечення пенсіонерів в умовах сьогодення. Первинним чинником соціальної небезпеки солідарної системи забезпечення непрацездатних є розрив між працездатними дітьми і літніми батьками, коли рівень забезпечення останніх жодним чином не залежить від кількості й успішності їх дітей. Це призвело до низки негативних аспектів.

По-перше, зменшилася народжуваність у країнах, у яких функціонує солідарна система пенсійного забезпечення. Навіщо народжувати дітей, витратити на це здоров'я, час, кошти, якщо якість життя літніх людей жодним чином не залежить від цього? Навпаки, багатодітні подружжя в усіх

розвинутих країнах мають рівень доходів нижчий за бездітних чи одностітних. Іншими словами, народжувати дітей стало не вигідно з усіх можливих матеріальних поглядів.

По-друге, це призводить до неконкурентоспроможності економіки країн, які захопилися солідарною відповідальністю за непрацевдатних, оскільки в умовах зменшення кількості працівників-осіб держави все більше змушені піднімати відсоток відрахування з їх зарплат. В умовах СОТ, вільного міжнародного обігу товарів, капіталу й технологій виграють ті країни, які не використовують публічну систему забезпечення непрацевдатних (наприклад, Індія) або охоплюють нею незначний відсоток населення (наприклад, Китай, В'єтнам та інші країни Південно-Східної Азії). У них навантаження на фонд оплати праці значно менше, ніж у країнах-учасницях ЄС і США. Усе це разом зі зменшенням технологічного відставання призводить до занепаду спочатку реального сектору виробництва, потім – до фінансової несамостійності держав. Якщо ситуація буде таким чином розвиватися, то через пару десятиріч не тільки фінансову, але й соціальну політику у світі стане диктувати Китай та інші країни, які не переобтяжують публічні фінанси пенсійними виплатами.

По-третє, змінюється сам менталітет, мислення, філософія громадян (підданих) держав, які отримують достатні для життя пенсії. Вони з кожним поколінням усе менш турбуються про дітей, а зосереджуються на власній персоні – хочуть жити у власне задоволення. Усе більшої популярності набуває соціальний рух чайлдфрі. Так, в Україні подружжя все частіше відмовляються взагалі заводити дітей. Як свідчать результати соціально-демографічного дослідження «Сім'я і діти» Інституту демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАНУ, майже півмільйона українців взагалі не бажають мати дітей, причому тільки 17% жінок не народжують через проблеми зі здоров'ям, решті заважає або економічна нестабільність, або особиста філософія [16].

Виходячи з таких філософських поглядів формується неприродна система цінностей, що полягає в негативному ставленні до багатодітних родин. На жаль, часто можна почути на побутовому рівні про сім'ю, яка має багато дітей: «понароджували жебраків».

По-четверте, в умовах чинної солідарної системи забезпечення непрацевдатних багатодітні батьки приречені отримувати мінімальні пенсії, оскільки в них не було ні часу, ні можливості заробляти собі стаж. Це є не тільки несправедливим, але й неконтрпродуктивним підходом: так, переважна більшість вихованців у багатодітних родинах часто самі мають не

більше двох дітей. Що вже говорити про тих, кого батьки виховували в сім'ї одного.

Таким чином, чинна в країнах-учасницях ЄС та Україні солідарна система пенсійного забезпечення є соціально небезпечною для Людини, держави і суспільства в цілому з таких міркувань:

- 1) вона призводить до зменшення народжуваності, оскільки з матеріального погляду народжувати дітей не вигідно;
  - 2) призводить до занепаду економіки, у геометричній прогресії погіршення експортного потенціалу держав;
  - 3) призводить до втрати фінансової несаможитливості таких держав;
  - 4) формує зміни філософії мислення громадян (підданих), які все менше турбуються про дітей, а зосереджуються лише на власному комфорті;
  - 5) формується неприродна система цінностей, що полягає в негативному ставленні до багатодітних родин;
- б) порушується принцип соціальної справедливості: чим більше дітей виховали батьки, тим менша у них солідарна пенсія.

Отже, чинна в країнах-учасницях ЄС й Україні солідарна система пенсійного забезпечення є соціально небезпечною, оскільки призводить до зменшення народжуваності, занепаду економіки, втрати фінансової несаможитливості, формує філософію чайлдфрі, негативне ставлення до багатодітних родин і порушує принцип соціальної справедливості щодо пенсійного забезпечення багатодітних батьків. Усе це разом призводить до занепаду класичних соціальних демократичних правових держав, ставить під загрозу існування розвинутих націй.

Наш висновок можна критикувати, однак статистика – річ уперта. Усі країни-учасниці ЄС і Україна мають прямий або прихований дефіцит солідарної системи забезпечення працездатних. Жодне підвищення пенсійного віку чи збільшення вимог до трудового стажу призначення пенсій вже не врятує європейські країни від краху цієї пенсійної системи. На слушну думку В. Мельничука, перераховані вище заходи мають дуже мало спільного з пенсійною реформою. Вони лише тимчасово полегшують ситуацію, але не вирішують проблеми по суті. Головна ж проблема криється в самій системі, що загнала себе в глухий кут і з цього кута «хапає за ноги живих» [15].

Перманентне підвищення пенсійних витрат було зумовлене політико-економічною логікою пенсійної системи, створеною наприкінці XIX – на початку XX століття в умовах активного розвитку індустріального суспільства й тодішньої пірамідальної демографічної його структури. Але ці витрати стало неможливо профінансувати за рахунок підвищення ставки

пенсійного збору, що сягнула свого максимуму, як і рівень підтримуючих трансфертів із боку державного бюджету. І в цьому полягає глибинна суперечність «бісмарківської» солідарної традиційної пенсійної системи, фундаментальна проблема стійкості такого соціального інституту, як пенсійна система [15].

Науковці та політики пропонують такі кроки до виходу із замкненого кола: запровадження накопичувальних пенсійних систем на базі індивідуальних пенсійних рахунків громадян, кардинальне зменшення, а то й ліквідація в пенсійному забезпеченні перерозподільних елементів солідарної системи. У цьому випадку пенсійна реформа спрямована на радикальне посилення зв'язку між обсягом сплачених внесків до пенсійної системи та пенсійними правами людини. Вона обмежує роль державних солідарних, розподільчих систем і підвищує відповідальність самих працівників та роботодавців, заохочуючи приватні пенсійні заощадження. На зміну обтяжливим солідарним пенсійним системам приходили накопичувальні системи, що ставали до того ж головним джерелом національних інвестицій [15].

Однак і в цьому разі продовжує діяти трирівнева система пенсійного забезпечення: перший рівень – державна обов'язкова система соціальної безпеки громадян, що функціонує за рахунок загальнодержавних податків або зборів; другий – система обов'язкових індивідуальних, персоніфікованих пенсійних накопичень працівників. Пенсійні внески в обов'язковому порядку сплачуються працівниками (чи роботодавцями на користь працівників), накопичуються на їхніх рахунках, інвестуються з метою збереження і примноження; третій – система добровільних приватних пенсійних накопичень. Пенсійні внески з використанням системи податкових та інших пільг добровільно сплачуються працівниками чи роботодавцями на користь працівників до недержавних пенсійних фондів, накопичуються на їхніх рахунках, інвестуються (в акції, облігації, нерухомість, депозити тощо) з метою збереження і примноження [15].

У цій тріаді незаперечно прогресивними є другий та третій рівні пенсійного забезпечення. Однак на першому рівні в країнах, що переживають соціально-економічну кризу, продовжує обслуговуватися переважна кількість пенсіонерів, а ця система за своєю сутністю є солідарною. Якщо це не змінити, то такі країни будуть довго перебувати в стані стагнації, а з часом і можуть втратити незалежність.

ВИСНОВКИ

Що ж треба змінити в державній обов'язковій системі соціальної безпеки громадян?

По-перше, у межах державної обов'язкової система соціальної безпеки громадян варто повернутися до традиційної системи забезпечення літніх людей за рахунок відрахувань, що сплачують їх діти. Має працювати формула: чим більше дітей і чим більші офіційні зарплати отримують працездатні діти, тим вищу пенсію отримують їхні літні батьки.

Іншими словами, слід жорстко прив'язати пенсію літніх людей до відрахувань, які здійснюють їх діти до державної обов'язкової системи соціальної безпеки. Якщо літні люди не мають працездатних дітей чи їх відрахувань не достатньо для виплати мінімальної пенсії, то держава повністю чи часткового компенсує різницю. При цьому до пенсіонера чітко доводиться, яка частина пенсії виплачена йому за рахунок дітей, а яка є компенсацією держави.

По-друге, усім без винятку громадянам має бути гарантовано мінімальну пенсію. Літні люди, які не мають дітей або мають неуспішних дітей, що заробляють недостатньо коштів, мають отримувати всю пенсію, призначену відповідно до методики солідарної системи, чи її частину від держави.

По-третьє, виходячи з принципу «закон зворотної сили не має», треба дуже виважено, справедливо й відповідно до принципу верховенства права змінювати вік виходу на пенсію й методику її нарахування.

Що ми маємо на увазі? Ті особи (молодь), які будуть уперше застраховані в державній обов'язковій системі безпеки, мають знати, що строком виходу на пенсію буде певний вік (наприклад, 70 років), а пенсія на першому рівні соціального захисту буде залежати виключно від кількості й успішності їх дітей.

Обов'язкові пенсійні платежі їх дітей до досягнення пенсійного віку будуть персоніфікованими та будуть накопичуватися на їх особистому рахунку та виплачуватися після досягнення пенсійного віку. У разі смерті одного чи обох батьків пенсійні внески не мають списуватися, а мають розподілятися між родичами за певною методикою з урахуванням побажання застрахованої особи.

По-четверте, відносно довгий час (близько 50 років) буде існувати перехідний період, коли пенсії нараховуватимуть за старою солідарною і «публічно-патріархальною» (лат. publicepatriarchalis) пенсійною системою. При цьому розмір пенсій усіх осіб не може бути меншим, ніж призначений за

методикою солідарної системи, а стосовно осіб, які виховали декількох успішних дітей, – нічим не обмежений за виключенням розміру внесків їх дітей-працівників.

По-н'яте, ураховуючи значний обсяг міжнародної трудової міграції, ООН має прийняти міжнародно-правовий акт, у якому рекомендувати державам пенсійні податки (внески) перераховувати літнім батькам осіб, які їх сплачують незалежно від країни проживання, громадянства (підданства).

Отже, право на пенсійне забезпечення літніх людей за рахунок працівників-дітей має бути визнано ООН і стати абсолютним правом для всієї світової спільноти. Адже в ньому відображається вся двохсоттисячорічна традиція людства щодо утримання непрацевдатних, вирішується демографічна криза та втілюється в життя принцип справедливості стосовно батьків, які виховали успішних дітей. Крім того, після ратифікації запропонованого міжнародно-правового акта у сфері «публічно-патріархального» забезпечення непрацевдатних осіб усі економіки держав за цим критерієм перебуватимуть у рівних умовах конкурентоздатності.

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій від 22.06.2017. № 6614. Верховна Рада України. 2017. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62088
2. Порошенко П. Це відновлення справедливості – Президент підписав Закон щодо пенсійної реформи. Офіційне Інтернет-представництво Президент України. 2017. URL: <http://www.president.gov.ua/news/ce-vidnovlennya-spravedlivosti-prezident-pidpisav-zakon-shod-43802>
3. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій. Закон України від 03.10.2017 / Голос України. Офіційне видання від 10.10.2017. № 188.
4. Галуцько В., Милько В. Людина і держава : монографія. Київ: Університет Україна, 2014. 158 с.
5. Олланд на два роки впроваджує 75% податок на багатство. IPRESS. 2015. URL: http://ipress.ua/news/olland_rozpoviv_pro_podatok_dlya_milyoneriv_7596.html
6. Pension. Encyclopedia British. 2017. URL: <https://www.britannica.com/topic/pension>

7. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування. Закон України від 09.07.2003 №1058-IV / Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 49-51. ст. 376
8. Людина і космос: філософські правові засади колонізації. інститут публічного права. 2017. URL: [HTTP://SIPL.COM.UA/?P=4379](http://SIPL.COM.UA/?P=4379)
9. Sangharakshita «vision and transformation». благородный Восьмеричный путь Будды. 2012. URL: http://buddhayana.ru/tl_files/pdf/8/sangharakshita_8.pdf
10. Сангхаракшита. Буддизм. Основы пути. 1992. URL: http://buddhayana.ru/tl_files/pdf/guide_buddhist_path/guide_to_buddhist_path.pdf
11. Десять заповідей божих. уроки Біблії. 2017. URL: <http://bible-lessons.in.ua/dorogovkaz/zapovidy.html>
12. Сура Аль-бакара. Коран на русском. Перевод смыслов Э. Кулиева. URL: <http://musulmanin.com/suri-002-baqara.html>
13. Алексеєва Т. Проблеми успадкування духовних ідеалів у сучасному культурно-мистецькому житті України. Житомир: ЖПУ, 2002. 124 с.
14. Как пенсии уничтожают великие нации. Германия. Проект пенсионной реформы Валерия Акпарова. 2012. URL: <http://акпаров.ru/node/284>
15. Мельничук. В. Пенсійна реформа: що робила Європа і що робити нам (Інфографіка). Український тиждень. 2015. URL: http://texty.org.ua/pg/article/textynewseditor/read/60121/Pensijna_reforma_shho_r_obyala_Jevropa_i_shho
16. Рух чайлдфрі: філософія особистого комфорту. RORUM. 2013. URL: <http://for-ua.com/analytics/2013/03/11/080046.html>

PENSION AS FACTOR OF LEGAL INTERACTION BETWEEN CHILDREN AND PARENTS

At the beginning, the care for the disabled is one of the leading features that distinguish humankind from the animal world. One of the key elements in implementing this is pension. Without which it is difficult to imagine the functioning of modern society. The pension is a leading humanitarian dimension of Western civilization and one of the biggest social and financial problems at the same time. In the conditions of globalization, the WTO and overcoming the technological break of financial and economic competition, those countries and nations that are not concerned with the pension provision of the majority of citizens will win. Which leads to the defeat of the social legal countries in trade wars? As a result, there is a situation where cockpit members of the EU and the US are increasingly difficult to meet their social obligations to citizens.

The situation with pensions is difficult in all social states, but this problem is most clearly shown in Ukraine. We have the lowest pensions in Europe and the largest pension fund deficit in terms of GDP.

Furthermore, logical in this context is another pension reform, through the adoption by the Verkhovna Rada of Ukraine of the Law of Ukraine dated 10/03/2017 "On Amendments to Certain Legislative Acts of Ukraine on Pensions" (2017), which increased the requirements for retirement, and at the same time somewhat raised the size of pensions [1; 2; 3]. That will somewhat improve the payment balance of the pension fund. However, this reform does not really solve the problem of decent security, nor modern and future pensioners.

Since the seizure of social powers by overcrowding social obligations is the path to economic bankruptcy of the state. Modern business is extraterritorial, capital flows into those countries where low taxes, the right of private property is inviolable [4, c. 134-136].

However, in the EU member states, it is impossible not to see a new qualitative negative deformation: first, the governments of these countries have lost the sense of the size and types of taxation of businesses and working citizens with taxes [5]; second, they brought up a whole class of people who do not want to work hard, but require a high standard of living from the state, which they are granted only for the purpose of belonging to a certain citizenship.

Thus, on the one hand, we see a dangerous tendency to violate the rights of commercially active citizens on the prosperous material and spiritual life, on the other hand - the existence of a large layer of social populists who formally have the right to secure their state at the expense of the first citizens with high social standards. At the same time, the number of the first decreases, while others increase. In Ukraine, the situation is even worse, since, in addition to official high

taxes and fees, commercially-minded citizens are forced to pay corruption charges to law enforcement agencies.

Accordingly, the class nature of modern states has increased in recent years, for the Western powers it is the emergence of a new class of citizens who do not want to work hard on their own, but count on the support of the state - social populists. Most clearly this problem is traced in the area of pension provision. Practically in all countries of the European Union, (and not only in Ukraine), where high interest rates are deductible to social welfare funds, in one or another amount are paid in "envelopes".

Thus, from a psychological point of view, it happened because the workers do not feel that they are robbing their parents of pensioners. As the social and legal chain of transfer of funds under the control of the state from working children to unemployed parents, according to the current legislation, is absent. What is not natural, not just and socially dangerous phenomenon. Therefore, the problem of pensions, as a factor in the legal interaction between children and parents, is extremely relevant and required at the level of the theory of the right to an urgent solution.

Review of recent research. The problem of retirement provision for disabled people was drawn to the attention of practically all modern scholars and politicians T. Alekseyev, V. Andriyev, K. Bendukidze, Y. Bytiak, V. Groisman, I. Vetukhova, O. Holovashchenko, I. Derevyanko, Lee Kuan Yu, V. Zhernakov, M. Inchin, V. Melnychuk, I. Mikhailova, A. Movchan, P. Poroshenko, R. Reagan, I. Okelei, S. Silchenko, D. Siaoping, M. Techer, S. Tigibko, O. Tula, N. Shvets, M. Shumylo and others. The works of these scholars and the practical experience of politicians have made it possible for us to study as more general, special or adjacent sources, but they did not address directly the problem of the theory of public-patriarchal provision of the disabled at the first level of retirement provision.

The purpose of the article is to develop a state-legal theory of "public-patriarchal" provision of incapacitated persons at the first level of pension provision based on the theory of state and law, legislation, doctrinal provisions, statistical materials, journalistic materials and successful practical experience of pension provision.

The main provisions. The Ukrainian Explanatory Dictionary determines that a pension is a monetary guarantee issued to citizens, usually monthly, in the cases established by law (in the case of old age, disability, etc.), as well as money received from such security. According to the British Encyclopedia, a pension is a series of periodic cash benefits to a person who is appointed due to age, disability or completion of an agreed term of service. Payments, as a rule, continue for the rest of the natural life of the recipient, and sometimes the widow or other relatives [6].

In our opinion, the social security of the disabled should, to the extent possible, be transferred to the private sector, to restore the traditional system of incapacitated maintenance. The state should be freed from it more, by legal and other social means, to impose the obligation to retain the elderly on their able-bodied children. The formula is very simple: the more children, the better is the old age. In addition, workers should have the additional opportunity to provide for themselves old age at the expense of dividends from the voluntary system of accumulative pension funds, all forms of ownership. This simultaneously solves two problems: first, it will be an incentive to increase fertility; and secondly, will relieve the business of excessive tax burden. It is clear that elderly people, who, due to certain circumstances, did not have children or accumulated funds in pension funds, should receive social assistance from the state in the minimum amount. However, such cases should be rare.

We do not criticize the state of affairs when states exercise at their expense the retention of their military heroes who have lost their health in defense of the Motherland, not a significant number of public figures who devoted their lives to non-nurturing children or business, but to a long-term civil service the people

In addition, we do not criticize the private (non-compulsory) pension system, when citizens voluntarily postpone part of their income to retirement or other funds without the threat of state sanctions.

We carry out a critical analysis of the public (solidarity) pension system. What is in Ukraine is the first level of pension provision, as a system of compulsory state pension insurance, based on solidarity principles and subsidies, and the payment of pensions and the provision of social services at the expense of the Pension Fund [7]. But we believe that the existing solidarity pension system is a negative factor for social progress, which breaks the natural chain between parents and children and leads to the degradation of entire nations, which in the present conditions are still considered to be developed and successful.

Thus, we put forward the hypothesis that a solidarity system of pensions is socially dangerous for the Man, the state and society as a whole in the long run.

In today's conditions it is indisputable that the highest value of the universe is the Man of her life, health, honor, dignity and inviolability. All other values are secondary, including state and law, so the first may be the embodiment of tyranny, and the law may not be legal [8]. The above human rights are inalienable. Thus, someone who cannot help as a result of physical or mental inability to buy enough food, maintain satisfactory sanitary and hygienic conditions of living and have access to medical care. First of all it should be a family. Ideally, parents should keep young children, and older children of elderly parents. So it was hundreds of thousands of years, since on Earth about 200 thousand years ago appeared "Homo sapiens" (Homosapiens).

All without exception, the religion of the world devote its moral dogma to the relations of parents and children. Thus, in Buddhism it is undeniable that the wise father who knows his son is a wise son who knows his father [9]. Parents freely give children without thinking about everything they can give. Children do not think that they return to their good parents what they did for them, simply because they give love to them. So children give and parents give: returns are mutual (V.G. - emphasized by us). There is no exploitation or an agreement because the children should all return it to them later, give it, because it is so correct and natural (VG - italics ours) [10].

One of the commandments of the Jews and Christians states: "Honor thy father and thy mother, and be good unto thee, and live for a long time on the earth", which in particular means that we must love them, respect them, not offend, help them in labor, worry about them when they are in distress, and especially during illness and their old age [11]. The Qur'an of Muslims does not once call: "do well to parents, as well as to relatives, orphans and the poor" [12].

In this context, the Ukrainian people from ancient times respect their parents, to the elderly, condemned the ridicule of the cripple and the weak. Every Ukrainian family needs high moral education of children: caring for the sick and nature, respect for the elders, love for work and knowledge, aesthetic tastes and folk etiquette, respect for bread as the basis of everything and love for one's homeland [13].

Thus, all without exception, the religion and the traditions of peoples at the social level establish mutual respect and care, including material, parents regarding young children and able-bodied children with respect to elderly or sick parents.

Unfortunately, the natural traditional system of providing non-working, which was used by mankind almost 200 thousand years or 99.999% of its existence on the planet Earth, at the end of the nineteenth century, began to ruin in Europe. In 1889, Chancellor Bismarck created the first pension fund in Prussia. Pensions were financed from contributions of employees; the retirement age was set at 70. The average life expectancy in Germany then amounted to about 45 rubles. Few lived at that time to 70, so people have called such pensions "pensions for the dead". The meaning of pensions was clear - if a person does not survive the pension, then *children are not needed*, but if he lived - again, the *children are not needed* (VG - our italics). As the pensioner's retention is not already carried out by specific persons (children), but solidarity by all employees. Based on these positions, at that time, ten workers held one pensioner who did not ask a significant harm to society [14].

Such a system successfully provided social progress, while the number of workers was large and pensioners were insignificant. However, in the 1980s and 1990s, the situation in the European countries changed dramatically: the

demographic transition to a family of 1-2 children was completed; life expectancy and the number of pensioners increased; the number of employees decreased [15]. At this time, it goes to the markets of market economy China, industrial products from which at the beginning of the XXI century began to gradually supplant manufactured in Europe and the United States. One of the factors behind the achievement of its low price was the absence of its cost of pension payments.

However, this is not the main one, which determines the social regress of the solidarity pension system of pensioners in the present. The primary factor of the social danger of the solidarity system of providing incapacitated persons is the gap between working children and elderly parents, when the level of provision of the latter in no way depends on the number and success of their children. This led to a number of negative aspects.

First, this is a reduction in the birth rate in countries where there is a solidarity system of pensions. Why give birth to children, to lose health, time, money, if the quality of life of elderly people does not depend on it in any way? On the contrary, large families have lower incomes in all developed countries than children without children or with one child. In other words, giving birth to children was not beneficial, from all possible material views.

Secondly, this leads to the competitiveness of the economies of countries that are totally enthusiastic about the joint responsibility for the disabled. As in the context of the reduction of working people, states are increasingly forced to raise the percentage deductions from their salaries. In the languages of the WTO, the free international circulation of goods, capital and technologies is won by those countries that do not use the public system of providing incapable (India), or they cover a small percentage of the population, such as China, Vietnam and other countries of Southeast Asia. In them, the burden on the payroll is much lower than in the EU and the US. All this together with the decrease of technological backlog leads to a decline, first of all the real sector of production, then to the financial independence of the last states. If the situation develops this way, then in a couple of decades, not only financial policy in the world, but also the political dominant will become China, and other countries that do not overpay public finances in pension payments.

Thirdly, it changes the mentality, thinking, philosophy of citizens (subjects) of states that receive adequate pensions for life. With each generation, they are less concerned about children, and they focus on their own person. Want to live in their own pleasure. More and more popular in the world is the social movement of Childfree. For example, in Ukraine spouses increasingly refuse to raise children. According to the results of the socio-demographic study "Family and Children" by the Institute for Demography and Social Studies. MV Ptukhi of the National Academy of Sciences of Ukraine, almost half a million Ukrainians do not want to

have children at all, and only 17% of women do not give birth due to health problems, the rest interferes with either economic instability or personal philosophy [16].

Proceeding from such philosophical views, an inverted system of values is formed, which is negative in relation to many families. Unfortunately, you can often hear at the household level about a family that has many children: "The beggars have begotten".

Fourthly, in the conditions of the existing solidarity system of ensuring the incapacity of many children, parents are doomed to receive minimum pensions, since they did not have time or opportunity to earn a living. What is not only not fair, but also a counterproductive approach, for example, the vast majority of pupils from large families has more than two children themselves seldom. What to say about those parents brought up in the family of one.

Thus, the joint pension system in the EU member states and Ukraine is socially dangerous for the person, the state and society in general for the following reasons:

- 1) it leads to a decrease in the birth rate, since it is unprofitable to give birth to children from a material point of view;
- 2) leads to a decline in the economy, in the geometric progression of the deteriorating export potential of States;
- 3) results in loss of financial independence of such states;
- 4) forms changes in the philosophy of thinking of citizens (subjects) who are less concerned about children, but focus on their own comfort;
- 5) an inverted system of values is formed, which is negative in relation to many families;
- 6) violates the principle of social justice: the more children raised their parents, the smaller they have a solidarity pension.

Consequently, the joint pension system of the EU and Ukraine in the countries participating in the EU and Ukraine is socially dangerous as it leads to a decrease in the birth rate, a decline in the economy, the loss of financial independence, forms the philosophy of a childfree family, a negative attitude towards many families and violates the principle of social justice in the provision of pensions for many children parents. All this together leads to the decline of the classical social democratic, legal states endangering the existence of developed nations.

Our conclusion can be criticized, but the statistics thing is stubborn. All EU member states and Ukraine have a direct or hidden deficit of a solidarity system for providing incapacitated persons. No increase in the retirement age, or an increase in the requirements for the length of service of appointment of pensions, will no longer save the European countries from the collapse of the solidarity pension

system of the disabled. According to V. Melnychuk, the above-mentioned measures have little to do with pension reform. They only temporarily alleviate the situation, but do not solve the problem in essence. The main problem in the system itself, which drove itself into a deadlock and from this angle "snaps for the feet of the living" [15].

Permanent increase in pension expenditures was conditioned by the political and economic logic of the pension system established in the late nineteenth and early twentieth centuries in the conditions of the active development of the industrial society and the then pyramidal demographic structure. But these costs became impossible to finance due to the increase of the pension tax rate, which reached its maximum, as well as the level of supporting transfers from the state budget. And in this, the deep contradiction between Bismarck's solidarity traditional pension system, the fundamental problem of the stability of such a social institution as the pension system [15].

Scientists and policymakers propose the following steps to exit the closed circle, namely the introduction of accumulative pension systems based on individual pension accounts of citizens, a drastic reduction, or even the elimination of the pension provision of the redistributive elements of the joint-stock system. In this case, the pension reform is aimed at radically strengthening the link between the amount of paid contributions to the pension system and pension rights of the person. It limits the role of public solidarity, distribution systems and increases the responsibility of employees and employers by encouraging private pension savings. Instead of burdensome solidarity pension systems, accumulative systems came in, becoming the main source of national investment [15].

However, in this case, the three-tier pension system continues to operate: the first level is the state mandatory system of social security of citizens, which operates at the expense of state taxes or fees; the second - a system of mandatory individual, personalized pension savings of employees. Pension contributions are compulsorily paid by employees (or employers for the benefit of employees), accrued in their accounts, invested in order to preserve and multiply; the third is the system of voluntary private pension savings. Pension contributions using the system of tax and other benefits are voluntarily paid by employees or employers in favor of workers to non-state pension funds, accumulate on their accounts, are invested (in shares, bonds, real estate, deposits, etc.) in order to preserve and increase [15].

In this triad, the second and third levels of pensions are not progressively progressive. However, at the first level in the countries experiencing the socio-economic crisis continues to serve the vast majority of pensioners, and this system is by its very nature solidary. If this is not to be changed, then such countries will be stagnant for a long time, and eventually they may lose their independence.

Conclusions. what should be changed in the state compulsory system of social security of citizens?

Firstly, within the boundaries of the state mandatory social security system of citizens to return to the traditional system of providing older people at the expense of deductions paid by their children. The formula has to work: the more children and official salaries get able-bodied children, the parents get their higher pension.

In other words, it's cruel to link the retirement pension to the deductions that their children make to the state mandatory social security system. If the elderly do not have able-bodied children, or their deductions are not sufficient to pay the minimum pension, then the state will completely or partially offset the difference. At the same time, the pensioner clearly has a part of the pension paid to him at the expense of children, which is the compensation of the state;

Secondly, all citizens should be guaranteed a minimum pension without exception. Older people who do not have children or have unsuccessful children who will have to earn enough to receive all their pensions, according to the methodology of the solidarity system, or their part from the state;

Thirdly, based on the principle that "the law has no retroactive effect", we must be very balanced, fair and in accordance with the rule of law to change, the age of retirement and the method of its calculation.

What do we mean? Those persons (young people) who will be first insured in the state mandatory security system should be aware that retirement age will be a certain age (for example, 70 years), and the pension at the first level of social protection will depend solely on the number and success their children.

Compulsory retirement payments of their children up to the retirement age will be personalized and will be accumulated in their personal accounts and paid after reaching the retirement age. In case of death of one or both parents, pension contributions should not be written off, but they should be distributed among relatives according to a certain methodology taking into account the wishes of the insured person.

Fourthly, for a relatively long time (about 50 p.), There will be a transitional period when pensions will be charged on the old solidarity and "public-patriarchal" (lat. - publice patriarchalis) pension system. At the same time, the size of pensions of all persons cannot be less than those prescribed by the methodology of the solidarity system, and in respect of persons who have brought up several successful children, is not limited to anything other than the size of the contributions of their working children.

Fifthly, given the large volume of international labor migration, the UN should adopt an international legal instrument recommending that states pay

pension taxes (contributions) to elderly persons who pay them regardless of their country of residence, citizenship (citizenship).

Consequently, the right to retirement of elderly people at the expense of working children should be recognized by the United Nations and become an absolute right for the entire world community. After all, it reflects the entire two hundred thousand year old system of maintenance is not workable tradition of mankind, the demographic crisis is solved and the principle of justice in relation to parents who have brought up successful children is implemented. In addition, after ratification of the proposed international legal instrument in the field of "public-patriarchal" provision of incapacitated persons, all economies of the states on this criterion will be on equal terms of competitiveness.

REFERENCES:

1. Draft Law on Amendments to Certain Legislative Acts of Ukraine on Pension Upgrading of 22.06.2017. No. 6614. The Verkhovna Rada of Ukraine. 2017. URL: http://w1.c1rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62088
2. Poroshenko P. This is a restoration of justice - The President signed the Pension Reform Law. The official Internet representation of the President of Ukraine. 2017. URL: <http://www.president.gov.ua/news/ce-vidnovlennya-spravedlivosti-prezident-pidpisav-zakon-shod-43802>
3. On Amendments to Certain Legislative Acts of Ukraine on Increasing Pensions. Law of Ukraine dated 10/03/2017 / Voice of Ukraine official publication dated 10.10.2017. No. 188
4. Halunko V. Milko V. Person and state: monograph. Kyiv: University of Ukraine, 2014. 158 p.
5. Oland for two years introduces a 75% wealth tax. IPRESS 2015. URL: http://ipress.ua/news/olland_rozpoviv_pro_podatok_dlya_milyoneriv_7596.html
6. Pension. Encyclopedia British. 2017. URL: <https://www.britannica.com/topic/pension>
7. About compulsory state pension insurance. Law of Ukraine dated 09.07.2003 No. 1058-IV / Information from the Verkhovna Rada of Ukraine. 2003. №№ 49-51, Art. 376
8. Man and space: philosophical legal principles of colonization. Institute of Public Law. 2017. URL: <http://sipl.com.ua/?p=4379>
9. Sangharakshita's "Vision and Transformation". The Noble Eightfold Road of the Buddha. 2012. URL: http://buddhayana.ru/tl_files/pdf/8/sangharakshita_8.pdf
10. Sangharakshita. Buddhism. The basics of the path. 1992. URL: http://buddhayana.ru/tl_files/pdf/guide_buddhist_path/guide_to_buddhist_path.pdf

11. The Ten Commandments of God. Lessons from the Bible. 2017. UAL: <http://bible-lessons.in.ua/dorogovkaz/zapovidi.html>
12. Sura al-Bakara. Koran in Russian. Translation of the meanings of E. Kuliyeva URL: <http://musulmanin.com/suri-002-baqara.html>
13. Alexeyeva T. Problems of inheritance of spiritual ideals in the modern cultural and artistic life of Ukraine. Zhytomyr: ZHPU, 2002. 124 p.
14. How the pensions are destroyed by great nations. Germany Pension reform project by Valery Akparov. URL: <http://akparov.ru/node/284>
15. Melnichuk. V. Pension reform: what did Europe do and what to do (Infography). Ukrainian week. 2015. URL: http://texty.org.ua/pg/article/textynewseditor/read/60121/Pensijna_reforma_shho_robyla_Jevropa_i_shho
16. Movement of childfree: Philosophy of personal comfort. RORUM.2013. URL: <http://for-ua.com/analytics/2013/03/11/080046.html>

Галуцько Валентин Васильович,

доктор юридичних наук, професор, директор Наукового дослідного інституту
публічного права

Halunko Valentine,

Doctor of law, Professor, President of Scientific Institute of Public Law

Видавництво

Науково-дослідного інституту публічного права

Редактор: Демченко В.

Перекладач англійською: Колюшова О.